

Yeni Felsefe (Bir Metodik Felsefe Tasavvuru), Ömer Bozkurt, Maarif Mektepleri Yayınları, Ankara, 2020, 216 sayfa (ISBN:978-605-06679-3-6)
Yeni Felsefe (Bir Metodik Felsefe Tasavvuru) Ömer Bozkurt, Maarif Mektepleri Publications, Ankara, 2020, 216 pages, (ISBN:978-605-06679-2-6)

Abdulkerim Akıncı*

¹ Mardin Artuklu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Mardin-Türkiye, abdulkerimakinci2@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0004-0962-0465>
 Mardin Artuklu University, Graduate School of Education, Department of Philosophy and Religious Sciences, Master's Student, Mardin-Turkey, abdulkerimakinci2@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0004-0962-0465>

* Corresponding author

Araştırma Makalesi

Süreç

Geliş: 30/06/2024
 Kabul: 24/08/2024
 Yayın Tarihi: 01/09/2024
 Yayın Sezonu: Eylül

Benzerlik

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal yazılımı ile taranmıştır.

Telif Hakkı & Lisans

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Etik Beyan

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman

Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Atıf

Akıncı, A. (2024). "Yeni Felsefe (Bir metodik felsefe tasavvuru), Ömer Bozkurt, Maarif Mektepleri Yayınları, Ankara, 2020, 216 sayfa, (ISBN:978-605-06679-3-6)". *Tanım Tenkit Teori*, 3: 63-69

Öz

Felsefe, insanın hakikat arayışı probleminde getirilen cevaplardan birisidir. Felsefi faaliyet, insanlık tarihi kadar eski olup insanlığın günümüze ulaşan en eski tarihi mirası olarak görülmektedir. Bu miras, Antik-Yunan döneminde sistemli bir şekilde doğa, insan, evren ve Tanrıya yönelik özel bir sorgulama etkinliği olarak gün yüzüne çıkmıştır. Sokrates, Platon ve Aristoteles gibi filozoflar tarafından geliştirilen felsefi sistemler bu dönemde felsefi etkinliğin zirveleri olmuştur. Sonraki dönemlerde Rene Descartes, Baruch Spinoza ve Immanuel Kant gibi filozoflar daha kapsamlı felsefi sistemler geliştirerek felsefi etkinliği canlı tutmuşlardır. Ancak Aydınlanma Dönemiyle birlikte felsefe, yeni görüş ve öneriler getirmeyerek felsefe tarihinden ibaret olup adeta boğulmuştur. Bunun yanında Auguste Comte'un kurduğu Pozitivizmin akımının getirdiği yeni bilim anlayışının etkisiyle felsefede bir alan daralması kendini göstermiştir. Nitekim önceden felsefenin egemenliğinde bulunan fizik, matematik, psikoloji, biyoloji gibi bilimler felsefeden ayrı, bağımsız birer disiplin haline gelmiştir. Bu süre boyunca felsefenin yeni bir şey getirmemesi ancak buna karşın bilimin ilerlemesi Stephan Hawking, Leonardo Mlodinov gibi bilim adamlarının artık felsefenin gereksiz bir uğraş olduğunu ileri sürmelerine yol açmıştır. Ömer Bozkurt tarafından yazılan *Yeni Felsefe (Bir Metodik Felsefe Tasavvuru)* adlı eser, tam da bu noktada felsefenin yaşamış olduğu bu alan sıkışmışlığına çözüm bulmaya çalışmaktadır. Yazar kitabın amacını, felsefenin hayattan kopmuşluğuna, işlevsellik kaybına, öneri, üretim ve görüş beyan etme kısırlığına yeni yollar ve imkânlar sunmak şeklinde belirtmektedir. Bununla birlikte yazar, felsefi etkinliğin bir hakikat arayışı olarak sahip olması gereken nitelikleri de sıralamıştır. Yazar bu nitelikler ile felsefenin sahip olduğu potansiyelden hareketle felsefenin canlı, hayatla iç içe olan, problemlere cevap veren işlevlerini de hatırlatarak bir dizi önerilerde bulunur. Bu nedenle yazar, *Yeni Felsefe* kitabı ile büsbütün bir yeni değil, "yeniden" anlamında bir yine felsefeyi öngörmektedir. Bu bağlamda *Yeni Felsefe* kitabı, nereye gideceğini kestiremeyen felsefi etkinliğe yolu göstermek yerine ona yol bulma gücünü ve yöntemini hatırlatır. Yazar, felsefenin özünde bulunan ve sınırların ötesinde olan bu vizyoner tavrı *Yeni Felsefe* kitabıyla okuyucuya kazandırmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Felsefe, Yeni Felsefe, Yeniden Felsefe, Metodik Felsefe.

Research Article

History

Received: 30/06/2024

Accepted: 24/08/2024

Published: 01/09/2024

Pub Date Season: September

Plagiarism

This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Copyrights & Licensing

The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Ethical Statement

It is declared that scientific and ethical principles were complied with during the preparation of this study and all the studies utilised are mentioned in the bibliography.

Conflicts of Interest

No conflict of interest declared.

Financial Support

No external funding was used to support this research.

Citation

Akıncı, A. (2024). "Yeni Felsefe (Bir metodik felsefe tasavvuru), Ömer Bozkurt, Maarif Mektepleri Yayınları, Ankara, 2020, 216 sayfa, (ISBN:978-605-06679-3-6)". *Description Critique Theoria*, 3: 63-69

Abstract

Philosophy is one of the answers to the problem of man's search for truth. Philosophical activity is as old as human history and is seen as the oldest historical legacy of humanity that has survived to the present day. This heritage came to light as a special questioning activity systematically directed towards nature, human beings, the universe and God during the Ancient-Greek period. The philosophical systems developed by philosophers such as Socrates, Plato and Aristotle were the peaks of philosophical activity in this period. In later periods, philosophers such as Rene Descartes, Baruch Spinoza and Immanuel Kant kept philosophical activity alive by developing more comprehensive philosophical systems. However, with the Enlightenment Period, philosophy did not bring new views and suggestions and was simply drowned in the history of philosophy. In addition, under the influence of the new understanding of science brought by the Positivism movement founded by Auguste Comte, a narrowing of the field in philosophy has manifested itself. As a matter of fact, sciences such as physics, mathematics, psychology and biology, which were previously dominated by philosophy, have become independent disciplines separate from philosophy. During this period, philosophy did not bring anything new, but the progress of science, on the other hand, led scientists such as Stephan Hawking and Leonardo Mlodinov to claim that philosophy was an unnecessary pursuit. The work titled *New Philosophy (A Methodic Philosophy Imagination)*, written by Ömer Bozkurt, tries to find a solution to this stuckness in the field that philosophy has experienced at this point. The author states the purpose of the book as offering new ways and opportunities to the detachment of philosophy from life, loss of functionality, and barrenness of suggestion, production and expression of opinion. However, the author also listed the qualities that philosophical activity should have as a search for truth. Based on these qualities and the potential of philosophy, the author makes a series of suggestions by reminding the functions of philosophy that is alive, intertwined with life and responding to problems. For this reason, with the book *New Philosophy*, the author foresees not a completely new philosophy, but a new philosophy in the sense of "again". In this context, the *New Philosophy* book reminds the philosophical activity that cannot predict where to go, instead of showing the way, the power and method of finding a way. The author aims to bring this visionary attitude, which is at the core of philosophy and beyond its limits, to the reader with the book *New Philosophy*.

Keywords: Philosophy, New Philosophy, Re-Philosophy, Methodical Philosophy.

Giriş

İnsanı bildiğimiz varlıklardan ayıran özelliği akıl yetisidir. Akıl veya düşünme etkinliği belli bir amaç ve yöntemle olduğunda değerli olur. İnsana bu amacı ve bu amaca ulaşma yol ve yöntemini gösteren de yine insanın sahip olduğu düşünme eylemidir. İnsanın amacı tarih boyunca farklı ifade edilmiş olsa da en genel itibarıyla bir hakikat arayışı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bozkurt, *Yeni Felsefe (Bir Metodik Felsefe Tasavvuru)* adlı eserinde, söz konusu bu hakikat arayışı içerisindeki insanı “özne olmak ya da olmamak” (s.9) şeklinde ifade eder. Yazarın bu deyişini anlayan, anlatan ve olduğu gibi aktaran insan ile sorgulayan, anlayan ve yeni bir fikir öne süren insan şeklinde anlamak da mümkündür. Hakikati aktaran ile hakikate yeni bir yorum getirerek bir kırılma yaşatan insan dışında kalan yığınlar ise hakikati arama ihtiyacı öncelik hedefleri olmadığından taklit ve taassupla yetinebilmişlerdir. Böyle bir insan profili insanın düşünme eylemiyle örtüşmeyen dolayısıyla insan olma doğasına uygun olmayan bir durum olduğundan Bozkurt tarafından üçüncü bir sınıf olarak zikredilme gereği duyulmamıştır. Bu bağlamda felsefe de en kısa tanımıyla hakikat arayışında olan insanın yöntemini belirlediği bir düşünme etkinliğidir. Yazar, “*Kurallar yığınıyla çepeçevre sarılmış ve bu sınırlarla yönlendirilmiş bir hakikat arayışı, arayış kavramıyla çelişir.*” (s.9) sözüyle hakikatin ne olduğu konusunda herhangi bir sınırlandırmaya giden her türlü girişimi bir kenara koyarak hakikatin ne olabileceği üzerinden yeni fikir ve iddiaları teşvik etmektedir. Bu bakımdan bilgeliği arayan, onu elde etme arzusu içinde olan ve bu konuda ısrar eden filozoflar, hakikatin ne olduğu sorusuna felsefe tarihi boyunca birçok cevap vermiştir. Bozkurt, söz konusu olan bu filozofları da “*öznelere (filozoflar) ve sıradan öznelere (bu filozofları anlatanlar)*” (s.10) şeklinde ikiye ayırmaktadır. Felsefe tarihinde her iki özne de önem arz etse de gerçek öznenin risk alması, tüm tepkileri göğüsleyerek işe yarar olma çabası gütmesi ve yazarın ifadesiyle “*var olma mücadelesi içinde olması*” (s.10) onu daha kolay ve varoluşsal ölüme mahkum olan sıradan öznenin ayırır. “*Bilgeliliğin yolcuları bu ikisi arasında bir tercih yaparlar.*” Yazar, tercihinin bir ürünü ve kanıtı olabilecek *Yeni Felsefe* kitabını bir özne olma arayışının sonucu olarak değerlendirmektedir. Yazar, eserin amacını ise “*felsefenin alansal daralmasıyla, hayattan kopmuşluğunun, işlevsellik kaybının, öneri ve üretim kısırlığının ve görüş beyan etme korkaklığının üstesinden gelecek yeni yollar göstermek, imkanlar sunmak ve fikirler ortaya atmak olarak belirlemiştir.*” (s.10) Esasında yazar, bu eserinde felsefeye yolu göstermek yerine ona yol bulma gücünü ve yöntemini hatırlatarak tekrardan felsefeyi gerçek özne olma çabasının bir ürünü olarak karşımıza çıkarmaktadır. Bu yeni felsefe tabirini “*büsbütün bir yeni değil, yeniden anlamında bir yine*” manasında kullanmasıyla tutarlılık göstermektedir.

Yeni Felsefe kitabı giriş ve altı bölümden oluşmaktadır. “*Düşüncenin devinim ilkeleri ve Yeni Felsefenin dayanakları*” adlı giriş başlığı altında günümüzde felsefenin, felsefe tarihine sıkışan durumuna dikkat çeker. Felsefe tarihindeki birbirinden farklı çerçevelerle sınıflandırılmasını eleştiren yazar böyle bir durumu şöyle açıklar: “*pedagojik açıdan ve ilgi uyandırmak bakımından faydaları olsa da filozofun düşünce sistematizasyonu kuşatıcı bir şekilde anlama, etki dönemini ve alanını fark etme,*

düşüncesinin ayrıntılarını ve muhtemel farklı fikirlerini görebilmeyi engelleme gibi olumsuz yanları bulunmaktadır.” (s.28) Burada tasnif edilen felsefenin beraberinde getirdiği sorunlara dikkat çeken yazar söz konusu sınıflandırmaların anlamaya imkan mı verir yoksa anlamayı kapalı hale mi getirir? sorusuna cevap vermek yerine felsefe tarihindeki kırılma noktalarına dikkat çekilmesi gerektiğini daha öncelikli bir adım olarak görür. Zira yazara göre, söz konusu kırılmalar gerçek özne olma çabası şeklinde değerlendirilmektedir. Felsefe tarihindeki düşünce kırılmalarını birkaç örnek üzerinden açıklayan yazar genel olarak bir filozofun (gerçek öznenin) belli bir dönemden tamamen koparılamayacağı gerçeğini göz ardı etmeden *“ilk fikirler mi, ilk fikirlere dayalı sistemli felsefeler mi kırılma noktası olarak belirlenmelidir?”* (s.33) sorusuna ilk fikirlerle birlikte bu ilk fikirlere dayalı felsefi sistemler veya bir diğer ifade ile ilk fikirleri oluşturan felsefi dönemin ikisinin de önemli ve gerekli olduğunu belirtir. Zira sadece kırılmalara yol açan düşüncelere yoğunlaşmak söz konusu kırılmayı daha açık anlaşılabilir kılar. Bu bir bütün olarak felsefe tarihini anlama imkanı vermese de felsefeyi felsefe tarihinden ibaret bir felsefe anlayışından uzak tutar. Yazarın bu bakış açısı felsefe ve felsefe tarihini okuma noktasında önemli bir perspektif sunmaktadır. Zira geçmişteki bir kırılmayı bütün yönleriyle anlama ve değerlendirme olanağı sunmakla beraber gelecekteki benzer kırılmaları yapabilme durumuna hazırlık oluşturur.

Felsefe tarihindeki bu söz konusu sınıflandırmaların felsefeye olumsuz etkilerine değinen yazar, daha sonra felsefenin kendisinde de oluşan paradigma kırılmalarına değinir. Bilgi/hikmet anlamındaki felsefe zamanla bilgideki değişim ve ihtisaslaşmadan dolayı birçok ilmin kendi alanını oluşturmasıyla felsefeden ayrıldı. Örneğin; yakın zamana kadar felsefe kendi içerisinde metafizik, epistemoloji, mantık, psikoloji, ahlak ve estetik gibi farklı konuları barındırıyorken uzmanlaşma bu alanların çoğunun felsefeden ayrılmasına sebep olmuştur (s.34). Bu şekildeki bir değişim ve dönüşüm kırılması felsefenin ne ile uğraşacağı, neyi ele alacağı? sorularını sorma imkanı veriyor. Bu felsefede bir donukluk oluşturur. Felsefedeki bu bunalımdan hareketle bazı bilimciler felsefenin artık gereksiz bir uğraş olduğunu ileri sürmüşlerdir (s.35). Yazara göre felsefe bu bunalımdan yeni bir bakış açısıyla kurtulabilir. Bu, bilim ve diğer alanları karşısına alarak değil aksine hayata dokunan, insanın hayal gücünü geliştiren ve diğer bütün ilimlerle ilişkili olacak esnek ve güçlü bir yöntemle mümkün olacaktır (s.35). Böyle bir yöntemle sahip felsefeyi yaptığı felsefe tanımından ayrı tutmayan yazar “felsefe nedir?” sorusuna cevap bulmaya çalışır. Filozofların ortak bir tanım üzerinde tanımlayamadıkları bir kavram olması hasebiyle felsefe yeni fikir ve teoriler oluşturmaktır. Tarihsel süreçte ortaya konan bu fikirleri ve teorileri gün yüzüne çıkartma, tasnif etme etkinliğini felsefe tarihinin bir işlevi şeklinde tanımladıktan sonra bunlardan felsefe yapma eylemini bir diğer ifade ile özne olmayı tercih ettiğini belirtir (s.36-37). Peki nasıl filozof olunur? Bu soruya felsefede devrim yapan, çığır açan, yeni bir bakış açısı ve yeni bir yöntem getiren şekilde iddialı yöntemin yanında daha mütevazı olan felsefedeki yapılan çalışmaları ortaya koyarak ileride yapacakları arasında bir tutarlılık sergileyen yöntemle mümkün olabileceğini ifade eder (s.38). *Yeni Felsefe* kitabı yerel bir dil ile felsefenin imkânı ve özgürlüğüne sahip olmasını savunması ve üniversitelerdeki var olan akademik kural ve bilimsel ölçütlere rağmen kendi alanında

insan hayatına cesurca yaklaşmasını önermesi açısından önemli ve tutarlı bir eserdir. Bu tutarlılığı yazarın felsefe yapmanın gerekliliklerini zikrettiği ilgili bölümlerde görmek mümkündür.

Yazar, kitabın üslubuna ilişkin olarak bir dizi kitap yazma üslubundan bahsederek nasıl bir yöntem izlediğini gerekçelendirerek açıklar. Bu yöntemlerden birincisi tek bir ilme dayalı şeklindeki yöntemdir. Örneğin sadece fizik ilmi alanındaki indirgemeci bir yöntemle yazılan eserler bu şekildedir. İkincisi ansiklopedik düşünce tarzıdır. Bu tarz da farklı alanların bilgilerini vermekle birlikte tahlil ve tenkitlere yeterli kadar değinmemesi noktasında eleştirilebilir. Üçüncü olarak felsefe tarihi yoluyla olan eserler de salt tarih üzerinden ele alınır. Dördüncüsü kişisel tecrübeye dayanan yöntemdir. Bu yöntemin kişisel tecrübelerin kanıtlarının sunulmasıyla zenginleştirilebilir. Hakikati doğrudan kavrayan şuur hali ile yazılan refleksiyon yöntemi ile kavram alanına dair yazılan spekülatif düşünce yöntemiyle de yazılan iki ayrı yöntemden de bahseden yazar bu yöntemlerden birinci ve dördüncü yöntemi daha az, diğer dört yolu olabildiğince kullandığını ifade eder (s.41-42). Yazar eserin üslubunda genel olarak bu yöntemi izlenmiş, sade ve anlaşılır bir dil kullanarak ağır kavramsal bunalıma girmeden maksadını açıklamıştır. Ancak kitap bölümlerinden bazısında detaylı bir açıklama varken bazı bölümlerde bu açıklama yapılmadan konuyu değerlendirdiğini görebilmekteyiz. Bu yaklaşım tarzı her ne kadar ele alınan konunun özel durumundan kaynaklı olsa da eserin üslup birliliğini zedeler düzeyde olmamıştır.

Yeni Felsefe isminin literatürdeki kullanımına değinen yazar, kendi kullanımının şümulü ve metodik bir özellikte olduğuna değinerek bu yeni felsefenin boyutlarını sonraki altı bölümde detaylı ele almıştır. Bu altı bölüm sırasıyla 1- *Yenilik ve Yinelik Niteliği*, 2-*Araçsal ve Pragmatiksel Nitelik*, 3-*Hayatla ve Güncelle İç İçelik Niteliği*, 4-*Yerellik ve Öznellik (Yerelevrenselleşme) Niteliği*, 5-*Normatif ve Meta Nitelik*, 6-*Ütopiklik ve Fütüristik Nitelik*dir.

Eserin ilk bölümü olan “*Yenilik ve Yinelik Niteliği*” başlığı altında Yeni Felsefeden ne tür bir yenilik kastettiğini yeni ve yine kavramların anlam analizleri çerçevesinde açıklık getiren yazar göre Yeni Felsefe, “*ilk kez ortaya çıkma, henüz ortaya çıkma, tekraren bir değişimle ortaya çıkma, bilgi alanımıza çıkma*” gibi anlamlarındaki bir yenilik değil, “*tekraren de olsa bir yeniden ortaya çıkış ve mevcut bilgimize tekraren de olsa bir ilave*” anlamındaki bir yinedir (s.51-53). Bu bağlamda yazarın yenilikten kastı Yeni Felsefenin yeniden keşfi değil, mevcut felsefenin yöntemine yönelik bir yeniden felsefe alanındaki yineliktir. Yazar, eserin bu bölümünde yeni kavramından kastettiği anlamı anlaşılır bir şekilde açıklamakla beraber eserin isimlendirilmesinde yeni kavramı yerine yeniden anlamındaki yine kavramını kullanılmaması literatürdeki Yeni Felsefe kavramından kaynaklı olabilir. Peki “*Yeni felsefe ve felsefe arasındaki fark nedir?*” sorusuna ise eski sorunları ve mevcut güncel problemlere filozofların metotlarından olabildiğince istifade etmekle birlikte yeni çözüm ve yöntem getirerek felsefedeki yeniliğin genel olarak belirleyici bir unsur olacağını ifade eder (s.68-69). Getirilen bu yeni fikir ve yöntemlerle günümüzde felsefeden sadece felsefe tarihini anlatmaktan ibaret yanlış algının da yıkılacağını ve bu şekilde felsefe tekrardan gün yüzüne çıkacağını belirtir. Bu Yeni Felsefenin, “*sınırlayıcı değil sınırları kaldıran, daraltıcı değil genişleten, kullanışsız değil oldukça katkı sağlayıcı*

ve faydalı olan, hayat dışı değil, hayatın içinde ve hatta hayatın kendisi olan, sorgulayıcı ve eleştirel değil yeniliklere açık olan, geçmişe hapsolmuş değil geleceğe ve hatta hayal ötesine uzanan” (s.69) bir felsefe tasavvuru olduğunu belirtir.

Felsefenin bir araç mı yoksa bir amaç mı? sorusu bağlamında “*Araçsal ve Pragmatiksel Nitelik*” başlıklı bölümde yazara göre felsefenin, philosophia karşılığında anlaşılacağı üzere bir bilgelik değil bilgeliği sevmektir. Buradan felsefenin bir araç olduğunu ve aracın götürdüğü amacın da pragmatist bir sonuca götüreceğinden felsefenin araçsal ve pragmatiksel özelliklerini ifade eder (s.84-85). Yazar sadece bir kelime tahlilinden böyle bir sonuca ulaşmadığını kanıtlamak için söz konusu araçsallığı ve pragmatikliğini yapılan felsefi faaliyetlerden de görmenin mümkün olduğunu birkaç örnek üzerinden açıklar. Filozofların etik ve siyaset alanındaki soruşturmaları sadece bilgelik için değil toplum düzenine yönelik ideal çözümün nihai amaç olduğu ifade eder. Özellikle Antik Yunan felsefesi için kullanılan “*bilgi için bilgi*” ilkesiyle sırf bilmek için bilginin peşine düştüklerini ifade eden filozofların yanında nihai bilginin peşine düşen araç olması açısından değerlendiren yazar felsefenin araçsallığı boyutunu bu şekilde temellendirmiştir (s.86-87). Felsefenin faydalı bir iş gören yol ve yöntem veya araç olduğunu hakikatin kendisi değil hakikate ulaşma amacıyla yol ve yöntem/ araçsal olması açısından evrensel bir ilim olduğunu ifade eder. Felsefenin zikredilen bu iki özelliği, işlevi noktasında getirilen eleştirilere bir cevap olması açısından önemlidir. Bu iki özellik bağlamında filozofların fikirleri bilimi nasıl beslediğini örnekler getirerek açıklar. Son olarak amaç ve beklentiler farklı olsa da felsefedeki araçsallığın ve pragmatikliğin olması gereken değil gerçeklikte böyle bir özellikte olduğunu belirtir (s.92). Bu aynı zamanda felsefenin işlevselliğe yönelik getirilen eleştirilere cevap oluşturan bir niteliktir.

Felsefenin teorik kısmının pratik düzlemdeki ilişkisine “*Hayatla ve Güncelle İç İçelik Niteliği*” başlığı altında değinen yazara göre “*felsefe, hayatın ve güncelin temel sorunlarını ele alan bir niteliğe sahiptir.*” (s.93). Bu felsefenin salt teorik tartışmalardan ibaret olmadığını bunun yanında hayat sorunlarına ve güncel meselelere çözümler ileri sürerek bir taraftan da pratik boyutu olan bir faaliyettir olduğunu gösterir (s.93). Yazara göre hayatın sürekli değişime uğraması nedeniyle değişimi göz ardı eden her felsefi faaliyetin hayata dokunmadan ilerlemesi mümkün değildir (s.95). Bu bağlamda filozofların hayatla içli dışlı, güncel meselelere ilgi duyan, bu meseleleri inceleyen ve tartışan şahsiyetler olduklarını birkaç örnek üzerinden destekleyerek açıklayan yazar bu niteliğin genel olarak insani ihtiyacın bir genel tavrı olması gerektiğini ve felsefenin doğasından kaynaklı bir durum olduğunu ifade eder (s.115).

Yeni Felsefe kitabının dördüncü bölümü “*Yerellik ve Öznellik (Yerelevrenselleşme) Niteliği*” başlığı altında felsefenin pozitivizmin etkisiyle bir alan daralmasına ve işlev kaybına uğramasına değinerek felsefenin gerekliliğinin tartışıldığı bir dönemde yeni felsefenin bu bunalımdan kurtulmasına yönelik bir başka nitelik sunar. Yazar felsefenin nesnel ve evrensel nitelikteki algıya karşın yerel ve öznel niteliğini önceler (s.118). Yerel, öznel, evrensel ve nesnel kavramlarının detaylı analizini yaptıktan sonra yerel ve öznel niteliği niçin öncelediğini temellendirir. Yazara göre evrensellikte tek tipleştirme varken yerellikte farklılık, çeşitlilik ve nihayetinde bir zenginlik vardır (s.125). Tek tipleştirme veya bir

diğer ifade ile mutlaklaştırmanın felsefi faaliyette uygun olmayan bir özellik olduğu açıktır. Yine her evrenselin ilk başta yerel olup zamanla evrenselleştigiğine dikkat çekerek yeni felsefenin yerele dayanarak sorun bulması ve çözümler üretmesi gerektiğini savunur (s.133). Yazar, yerel temelli evrenselleşmeyi “*loca-universalization*” anlamındaki “yerelevrenselleşme” kavramıyla ifade eder.

“*Normatif ve Meta Nitelik*” başlığı altında yazar felsefenin iki niteliğini ele almıştır. Yazara göre “*felsefenin sadece sorular soran, betimleyen, tanımlayan, kural koymaktan kaçınan, ele aldığı konuların içerisine girmekten ziyade onlara yukarıdan bakıp tartışan bir yapıya sahip olan ve son dönemde yaygınlaşan*” meta karakterinin yanında “*Antik dönemden beri sahip olduğu kurallar ve ilkeler koyan, değer biçen, tavsiye eden, öngörüler sunan normatif/buyurucu bir yönü de vardır.*” (s.143). Felsefe tarihinde her iki niteliğin kendisine yer bulmasına (s.164) rağmen özellikle son dönemde normatif niteliğinin göz ardı edilmesine dikkat çeken yazar her iki özelliğın yeni felsefede olması gerektiğini vurgular (s.165).

Eserin altıncı bölümü olan “*Ütopiklik ve Fütüristik Nitelik*” başlığı altında yazar felsefenin sadece geçmiş ve şimdikiyi ele alan değil gelecek dünyasında varlıkları irdeleme ve her türlü ideal düzen ve bilgiyi sorgulayan ve bunun ürünü olan ütopya ve distopyaların işlendiği niteliği de yeni felsefede bir nitelik olarak zikreder (s.167). Ütopya, distopya ve fütürizm kavram analizlerini veren yazar söz konusu niteliğın felsefeye dinamiklik kattığını ifade eder. Bu salt hayal ürünü bir nitelik değil filozofun “*uçta olduğuna dair*” bir kanıttır (s.194). Ayrıca ütopyaların toplum ve hayattaki ideal düzeni bulmaya çalışma amacıyla yazılması yeni felsefenin araçsallık ve hayatilik niteliklerini destekleyen bir konumdadır. Bu da yazarın eserindeki tutarlılığı göstermesi açısından önemlidir. Öte taraftan bu bölümün üçüncü bölümle ilişkisinden dolayı birlikte değerlendirmesi gerekir. Zira yazara göre ütopya ve fütüristik kavramları sadece hayali ve gerçek üstü tasarımlar olarak değerlendirmemek gerekir. Bu tasarımlar bir yönüyle hayat ile iç içedir. Filozoflar kendi dönemlerindeki devlet ve toplum problemlerini sembolik bir dil ile ifade etmesi sonucu bu ütopyik tarz oluşmuştur. Bu her iki bölümün sıkı irtibatını göstermektedir. Bu nedenle bu bölümün “*Hayatla ve Güncelle İç İçelik Niteliği*” başlığı ardından gelmesi daha isabetli olacaktır. Öte taraftan eserin içerik açısından bir bütünlük oluşturması bu kopukluğu gidermektedir.

Sonuç olarak Yeni Felsefe kitabı felsefe öğrenmeyi salt felsefe tarihinden ibaret sanan her kişinin yanlış algısını eleştirip değiştirmekle kalmayıp, felsefe yapmanın genel yol ve yöntemini gösteren bir eserdir. Felsefedeki bunalımın farkında olan her kesim okuyucuya sade, anlaşılır ve kanıtlayıcı diliyle hitap eder. Söz konusu sorunu tespit etmekle birlikte çözüm yol ve yöntemi sunması bu alandaki büyük bir eksikliği kapatan, sonraki benzer çalışmalar için de ufuk açan nitelikte bir eserdir.